

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXXIV. S. Michaël. Væ scandalosum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XXXIV.

FESTVM S. MICHAELIS,
Archangeli.*Va homini, per quem scandalum venit. Matth. 18*

Væ Scandalosum.

A.
Mirabilem
Quæst for-
mat Tosta-
tus, quæ-
rit an Jero-
boam eri-
gendo vi-
tulos au-
reos plus
peccarit,
quàm om-
nes homi-
nes mundi.
Respondet
affirma-
tivè.

Uid pessimus Israëlitarum Rex egerit Jeroboam, ex 3. Regum 12. & sequentibus abundè clarescit AA. Occasione vitulorum, quos nequissimus Jeroboam ex auro fabricavit, & publicæ adorationis cultui exposuit, totus Israël lapsus est in Idololatriam. Ita gravissimè peccavit Jeroboam peccatò non tantùm idololatriæ, sed & enormis scandali, quia causa fuit, cur totus Israël deinceps usque ad sui excidium hos vitulos adoraret. Ex gravitate poenæ gravitatem culpæ metiamur. Hanc idololatriam Jeroboam publicè productam, hoc scandalum, erigendo & colendo vitulos aureos, vero Dei cultu humili fuso & pessumdato, grandibus peccatis Deus castigavit, quas etiam multò antè prædixit. Primo, puerum ejus subita morte occubiturum. Secundo ipsum cum tota posteritate periturum, idque cum enormi infamia, ut nempe sepulturâ careat, & à canibus ac feris dilacerentur. Tertiò regnum à Jeroboam & familia ejus ad alios transportandum. Quartò tandem totum populum in captivitatem abstrahendum. Gravitatem hujus peccati, quod hoc loci Jeroboam peccavit, expendit & rimatur more suo perquam sollemnè & accuratè Tostatus Abulensis (1) Episcopus, inde hanc format quæstionem: *Queritur, an Jeroboam peccaverit graviss, quam omnes homines mundi?* Mirabilis quæstio! unde enim tanta profluat immunitas, ut celeberrimo Doctore percunctari liceat, num supra omnes mortales Jeroboam peccaverit, plus quàm omnes Reges Juda & Israël, qui erant post ipsum, imò plus quàm omnes mundi homines, ergò etiam plus quàm protoparentes nostri Adam & Eva, quos omnes peccandi malitia superasse videtur Jeroboam. Lustretur S. Script. & ex ea dubii hujus resolutio hauriatur. De scelerato Rege Jeroboam ita S. Literæ pronun-

(1) Tostatus
quæst. 19.
in lib. Reg.

tiant. *Fecit duos vitulos aureos & dixit, nolite ultra ascendere in Jerusalem (2) ecce Dii tui Israel, qui eduxerunt te de terra Egypti.* Horum (2) 3. Reg. vitulorum alterum in Betel, alterum in Dan locavit, populoque author extitit, ut iis honores tribuerent divinos. Hac impietate ita commotus fuit Deus, ut quamvis omnes alias offensas promptè ac facillè remitte-

ret, hujus tamen injuriæ tam vivacem semper memoriam retineret, ut plus quam decies quater Jeroboamo exprobraret, quòd peccare se: it Israel. Tam atrox nempe, tam nefarius, impius, & protervus homo fuit Jeroboam, ut non contentus esset malitiâ propriâ, sed hanc etiam in subditos Israëlitas transfunderet, eosque verbò & factò induceret, ut venerationem uni supremo Numini debitam fictilibus vitulis impenderent. Hæc ergò malitia, quâ quis alios ad offendendum Deum inflamat, ita

gravis & enormis est, ut eam ob rem jure quærat Abulensis, an Jeroboam, qui totas hominum myriades ad irritandum Deum provocabat, gravius peccarit, quàm omnes homines mundi? Nempe vitiorum omnium, quæ in hominem cadere possunt, nullum scitur gravius, quàm illud, quò plures alii homines adducuntur, ut in Deum suum impii existant & protervi. Nemini proin mirum videatur, si hujus farinae scandalosi homines exoticò quodam modò animâ simul & corpore puniantur, morte simul temporanea & sempiterna castigentur. Hæc quidem dicta omnis generis homines atè in animos demittant, ii tamen maxime, qui aliis præsumunt regendis. Poëta teste, *Omne animi crimen tantò est confectius in se, quantò major qui peccat habetur &c.* Missis tamen ho-

die populi Rectoribus & præpositis, unicè statui, solos parentes muneris sui commonefacere, ne suas in proles & innocentes liberos temerario ausu peccare præsumant, quod in suos Israëlitas peccavit Jeroboam. His Evangelii præsentis divinas voces inculco: *Væ homini, per quem scandalum venit! Væ patri! væ matri! si vel per hanc, vel per illum peccare discat soboles! væ corpori! væ animæ! væ vitæ simul temporali & æternæ! utriusque jacturam incurrent suam in prolem quocunq; modo scandalosi parentes. Probemus asserctum præfens Oraculis divinis & exemplò, verbis simul & factis.*

Teste Script. (3) *Sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.* Accedat pessimum patris aut matris exemplum jam in Orcum non labentur liberi sed trudentur, cogentur & impellentur, secumque trahent, vel eò præmittent pestiferos parentes. Non cupio è fabulis Medæas adducere aut Prognas, liberis suis fatales Proserpinas; faciunt ex his fabulis millies historias nostræ fidei domestici paren-

tes

Tanti erat scandalum, quo Israëlitas induxit, ut cultum Deo debitum vitulis impenderent.

C.

Væ scandalum danti-bus! sed hodie solis parentibus quocunq; modo in liberos scandalosis væ intentatur.

(4) Ph. 105. tes, qui ut Psaltes (4) queritur regius, immolant filios & filias suis demontis jam Pluto avaritiæ præfidi, jam Asmodæo Veneris procurator, jam lucifero superbiæ præconi, jam sathanizanti gulæ ac Stygio furori &c.

D. Herodes in bimos olim, quos inter Christum certò statuit perimere, Parentum tantis furoribus exarsit, ut ne quidem filiis suis parceret tetra cruce & scandala enumerantur & exaggerantur, gnissimus carnifex; hanc ob rem, teste Macrobio, Romæ de tanta barbarie edoctus palam dixit Augustus, *melius est Herodis porcum esse quam filium*. Utinam soli Herodi hæc sententia competeret! at vereor, ne pravitate herodiana stygium semen nostro sit etiam ævo affusum. Multis certè parentes pluris hodiè suam faciunt, aut strigolum equum quàm propriam sobolem; sues certè accuratè visitant, an omnes suo sint stabulò conclusi, equos & boves lustrant & explorant, an suo ritè perbulò vescantur, & nulla sint lue infecti; filios verò & filias per popinas choreas, per avia & invia grassari patiuntur, donec in avernalis moftri letalem sinum devolvantur, unde nullus ultrà regressus speretur, imò potiùs ad omne pravitate commercium, ad omnem fescenninam societatem ipsos secum liberos deducunt, testes futuros non tam matrem suam in omne scelus adolescere, qui nec operam navant, ut propriis moribus imbuatur, nec ullum adhibent conatum, ut ex oculis & ex animis suorum obvia quævis scandala removeantur; faciunt adeo herodiani parentes, ut in quamvis peccandi audaciam liberi exerceant & omnibus tandem ærumnis se ac luridos parentes suos in vivis obruant & post fata; nisi enim eos efficaciter velint malos reddere; dicite, quæso, cur eos in omnem vanitatem, luxum & luxuriam à cunis educant, cur eis omnia permittunt, si noxia quævis seriò velint à suis repelli? cur totam domum diris imprecationibus, enormibus blasphemis, & blasphemiam Venerem olentibus diæteriis incessant, si à suis ardeant castis precibus & perennibus votis caelos pulsari? cur suos ædium domellibus raro admodum proprio nomine salutant, sed eos potiùs mordacibus lecaemis proscindunt, si nolint ut senes calvastris, rugosas anus Cæcæ fatentes spumas, servos & ancillas mille aliis convitiis efranes libenter spergant, illos jam cæcos, surdos & mucosos, has jam vetulas, trivulgas & Luciferi sponsas, illos verberones & nebulones, has meretricias & Orci pabula proclamant? cur ad omnes mensas, nuptias, saltus & tripudia, ludos & spectacula filias dimittunt, ut videant & videantur si earum integritati esse cupiant consultum? cur prolis numero præsertim tantum iniquitate mammonam coacervant, ut ex corio alieno typ

pana resonent, & dies semper opimos & adipales vivant posteri, si suæ
 suorumque salutem providè velint in Nestorios usque annos prospectum?
 Sic plutus Plutonem provocat in exitum rapacium parentum & impiæ
 posteritatis. Cur reprobi parentes sobolem suam ita delicatè nutriunt,
 ita molliter fovent & enervant, ita protervè patiuntur, imò ambiunt,
 incitant, instigant, ut se ad omnem luxum & luxuriam exornent? sic
 sanè formæ simul & admiratores pariunt & insidiatores. Minus habent
 insidiarum, quæ minus habent munditiarum. Dum comuntur, ven-
 duntur, vel certè patenti foro parantur, & emptoribus aut raptoribus
 prostituuntur. Inspiciamus hic loci nonnihil præsens ævum & nostræ
 temporis perversos mores, ac corporis vestiendi rationes cominus ex-
 ploremus. Pro quanta novitates in dies & in horas excrescunt! quan-
 tō pretiō, quantō vestium-apparatu pupæ in forum, promoventur?
 Nemo dicat hæc levia esse statui suo consona ornamenta!
 Nemo palliandæ profusioni totale dominium suas in fortunas obji-
 ciat, quibus cuique uti liceat & abuti, modò propriæ sint expen-
 sæ, & non alienæ. De his longè aliter pronunciat (s) Gregor. quem (s) S. Greg.
 meditando propono. *Sunt nonnulli (verba sunt S. Patris) qui cul-* homil. 40.
tum subtilium & pretiosarum vestium non putant peccatum esse, quod si in Evang.
verum esset, Sermo divinus tam vigilanter non exprimeret, quòd dives,
qui apud inferos torquebatur, byssò & purpurâ fuerit indutus. Juxta
 hunc Patrem grandes census aut notabilem patrimonii summam in pre-
 tiosam curiositatem tegendo corporis trunco expendere, interim nul-
 lam Misèrorum rationem habere, quibus gravissima mendicitas mille
 gemitus extorquet & lamenta, grande scelus est Christianæ charitati
 è diametro oppositum, atque adeò ultricibus Averni flammæ torquen-
 dum. Accedat huic vestium generi grande scandalum, quò juniores
 suas nudo pectorali mucidæ matres prostituunt, aut prostitui patres
 patiuntur, flammâ duplò major prolem involvet & parentes.

Liceat mihi hic loci brevem aliquam digressionem facere ad fe-
 mellas, hominum genus supra quàm credi potest formæ suæ & alienæ
 studiosum. Se ac prolibus suis ad usque scandalum fucandis non pau-
 cæ plurimas terunt horas, nullo alio fructu, quàm stygio, tartareo.
 Sunt has inter, quæ cum nullis artibus fieri possunt opulentæ, volunt
 tamen videri opulentæ, in quem finem suas etiam soboles magnifico
 luxu velut equas solis phaleris celebres, cœcutientibus prociis venum
 exponunt. Sic totus earum mundus grandes divitias prurientibus
 spondet candidatis, sed *stantis dives quilibet esse potest*; Donis nil præ-
 ter horridam sorditiem & antiosam paupertatem ostentant; foris splen-
 dicant

N n

E.

Notæ in
 Matres fu-
 candis pu-
 ellis disten-
 tas, ut su-
 perbiæ
 foris pro-
 pugnent.

dicant corporis emaciati ornatu, propriis in ædibus sitiunt, elurunt, uno sæpè cochleari contentæ, cœcò jusculò & fontanà græcantur; cæteriùs sericis & attalicis vestibis putidam carnem exornant, interius nigris centonibus sordescunt; foris aurò, argentò, gemmis & unioribus superbum caput, nudum pectus & venale corpus circumferunt, intus lacerò undiq; linteo pellem tegunt meretriciam; ceteram si suppellectilem investiges, nec integram in mensis mappam, nec totum stragulum pro lecto reperies, aut totum si fuerit, censum fèret hebdomadarium, proximis è laribus mutuatum; hæc sanè splendida est miseria, albis detibus digna, quam nisi meis hisce sæpiùs spectàsssem, nulli crederem hominum superbiam eò vesaniæ grassari, ut malint antè cum inopè privatim luctari, quàm aliquid de luxu remittere in publico, veri nominè martyris, sed diabolicæ hinc miseriæ, & ibi suæ tumentis superbiæ peccata daturæ interminabiles. Alias procax lascivia eò temeritatis impellit, ut in se ac suis etiam opus Dei corrumpere haud reformident: crine colore mutant adultero, vultum mendaciò pingunt, aliùmque cæcè faciunt, quàm Deus contulit; sic tandem instar pupæ in compita pèdeunt, duplex alienæ castitati facturæ vulnus in vestium elegantiam morticinæ pellis prostitutione. Hunc in finem necessarium non eò ut talis clades per malitiosam voluntatem intendatur; ut crimen imputetur, satis est occasionem moriendi propinàsse, etsi nulla mors consequatur. Audiamus Hieronymum (6) *si vir vel mulier se ornatum vultus hominum ad se provocaverit, etsi nullum inde sequatur damnus iudicium tamen patietur æternum, quia venenum attulit, si modò se quis qui biberet.* Ex quibus verbis sat abundè colligitur, quantum corporis ornatu peccetur, quem in suis prolibus vel ultrò promovent, vel pessimè dissimulant luridi parentes. His ego unà sumptis, & sui cultura tantoperè defatigatis, jure hodie acclamaverim, quò olim Thomas Morus, Angliæ Cancellarius, & nobilis Martyr, nonnullam puellæ objecit, quando eam multo cum labore ac dolore capillos prostravit, ut crispantem & complanantem, ut frons latiùs patefceret; latus utrumque arcuissimè constringentem, ut gracilitatis gratiam corpori conciliaret; pectus scandalosissimè denudantem, ut meretricios amores reaccenderet; tum enim Vir Dei justò zelò exarsit, & hæc in verba prorupit: *Nisi Deus pro hoc tanto tuo labore tibi reddat infernum, magnam proinde injuriam tibi faciet.* Vidisset Morus, quod his primùm annis inter barbarioris auræ domicellas ceptum est tentari; spectàsset hanc vestium pampam, hanc totius corporis profopopœiam, adhuc radiis in altum prodeuntibus & crispato capiti superimpositis coronari, fulmen credo iteratum e-

(6) S. Hier.
l. cont. Hel.
vid,

hanc ligulariam pravitatem è caelis evocasset. Miror sanè, tam enormem superbiam proterviam summis à Capitibus & populi primoribus tolerari. Aliter hæc Damarum capiositas tolli non potest, nisi serio ipsis à Magnatibus, ipsis à Magistratibus averruncetur. Si nolint feminini generis cristas proscindere Damarum immodici cultores, curent saltem ut hoc sformatum & palliorum genere, his radiis capiti circumpositis & ligularibus mitris, palàm triviales etiam puellæ, imò licitorum quoque & apparitorum filia gloriari possint; spondeo, juro, una hebdomade totus iste apparatus evanesceat, quia nulla se huic hominum generi ultra æquiparari patietur. Sed hæc per transennam. Ad Morum redeo; hic magnus olim apud Anglos Cancellarius serio affirmavit, persuasissimum sibi esse, quamplurimos hæc in vita parentes cum liberis suis, eò quòd ornando corpori tantos labores vel impendant ipsi, vel impendi patiantur, hoc pretioso apparatu Stygem mercari, cælos lucraturi, si dimidiam laborum partem animæ cultui destinassent.

Emit teterrimam Stygem hęc vestium pretio uxor Veneta, virò suo viduata, quæ, ut perhibet Nicolaus (7) Vernulæus, maritò ad umbras (7) Nicol. Vernul. Orat. 22. F. Pretioso vestium apparatu & corporis luxu Styx emittitur. Hist.

dimisso, adeò mollis, delicata, & enormi luxu fracta est, ut carnem morticinam non aquis communibus, sed roribus matutinis, quos colligi laboriosissime curabat, perpetim lavaret, nec cibos ad mensam manu contingeret, sed eos fuscinulis aureis ori admoveret. Corpus suum unguentis quotidie fragrantissimis perfunderet; cubiculum pretiosissimis aromatis vaporaret; quidquid luxus ingenioso femina genio suggereret, id totum sibi & corporis sui trunco vendicaret. Exemplum matris secuta proles tam in vestibus quàm in escis & corporalibus deliciis voluptas prensabat nonnisi exoticas & paradoxas. At quousque tanta se licentia extendit? Annò alterò visus est Deus ad tam immanem proterviam connivere; inde divinitus gravi morbo mater percutitur, ex morbo corporis nascitur putredo, ex putredine tantus foetor exoritur, ut intueri eam nemo posset, adesse illi nemo ultra sustineret, ipsa etiam filia matris pullà procul à lecto dilapsa. Una ei & adhuc fida erat ancilla, quæ plurimum aromatum auxilio & naribus probè oclusis raptim quotidie cibum illi porrigebat & festinanter inde pedem revocabat. Sic totis diebus ac noctibus suis in sordibus sibi relicta, & ab omnibus, etiam à suis deposita, tandem diras inter in Deum & in cælum ejaculatas spiritum evomuit, recta hinc, ut ajunt, suo cum corpore phlegmatæos in lacus demersum. Sapuit alienò matris malò filia, & valido calce seculari pompæ illiso, soli Deo sacra in solitudine nova veluti Philagia gloriosam servit servitatem, eum in finem, ut sanctius matre sua moreretur. Ti-

G. meant simile fatum matres quæcunque, imò etiam patres, si nonnulli ad
 Væ luridæ luxum, & quæ luxum comitari solet, luxuriam, teneram sobolem à co-
 Matri in- nis educunt parentes, horum ex manibus salus liberorum requiretur, si
 tentatum, vel semel fuerit perdita vel destructa. Quod fufius de superbia per pa-
 rentes liberis instillata dictum est, servata proportione de omnibus aliis
 sunt debet vitiis per parentum malitiam tenellæ ætati affusis. Scandalo
 peribit, qui scandalum profeminavit. Væ æternum omnibus è celo de-
 cretum est, quotquot alios quocunque modo in grande peccatum, &
 quod crudius fuerit, in peccandi consuetudinem devolvunt. Caveant
 adedò parentes, ne pravitatis in liberos transfusa rei, dictum væ incurram
 præsentis Evangelio conclusum: *Væ homini illi, per quem scandalum veni-*
 ut plurimum enim *hoc væ* non tantum temporale, sed damnum etiam
 importat æternum, damnum non ipsis tantum parentibus sed ipsis quoque
 liberis fatale damnum. Melius sanè foret, nunquam genuisse mortales
 si eos pravus exemplis suis à cælo abstrahant. Possent liberi sicut virgula
 ta primis annis in omnem partem ac modestiam inflecti, si animæ cura
 tam sui quàm suorum curæ esset parentibus; exurgat in truncum ge-
 men, actum est, quidquid agatur. Refert Fulonius (8) Mediolanensis
 civem nostræ ætate filio suo reclamantibus amicis tantum indulgisse, &
 in lib. 2. post varia flagitia licentiosè patrata, etiam homicidium committere
 Mach. c. 5. unde profusus banditorum se turmæ associaret. In hanc ipsam bandito-
 rum turmam cum aliquando ipse pater incurrisset, agnitumque filium
 Et lurido tonitus rogasset, quid hic rerum ageret homicida? Ocius nequam filium
 patri. reposuit: ago hic loci, quod tu pater filium docuisti, simul eum ad per-
 Hist. ceram & annosam arborem deduxit, hortatus, præsentem ut truncum
 inflecteret; excusanti aliam humilem & tenellam ostendit arbulculam
 monuitque ut hanc flecteret, quàm cum facili negotio flexisset, iterum
 tulit filius bandita, sic nuper fui filius tuus, cum ad rectitudinem meam
 flectere primis ab annis neglexisti, nunc in lignum ita curvum, hispidum
 & informe, tuâ unius culpâ indurui. Dixit hæc filius & unâ luridum pa-
 trem occidit, seque ipsum mox facinorum suorum odio Senatui dedit
 Mediolanensi, à quo ad rotam damnatus pœnas dedit multiplicium fa-
 gitiorum. En parentes duplex vobis speculum exhibeo! Patres hunc Pa-
 trem inspiciant, Matres Venetam contemplantur, unâ secum væ tempo-
 raneum, væ sempiternum suos secum in ædes asportent, ac sedulo
 caveant, ne per scandala liberis data aut in illis tolerata
 vel temporaneum vel æternum væ incurrant.

Dixi.

CON-